

Exoten rubriek

Het binnenkomen van nieuwe soorten in ons land is niet iets van vandaag of gisteren. Maar de snelheid waarmee het de laatste jaren plaatsvindt, lijkt toe te nemen. Er zijn deskundigen die beweren dat er verspreid over alle soortgroepen elke dag één nieuwe soort Nederland binnenkomt. Onder exoten worden alleen soorten verstaan die door menselijk handelen Nederland binnenkomen en die dus op eigen kracht dit niet hadden kunnen doen. Een beperkt aantal van deze nieuwkomers wordt door ons invasief genoemd, omdat hun optreden gepaard gaat met economische schade voor de mens.

In Nederland is het Team Invasieve Exoten (TIE) van het ministerie van EL & I dat tegenwoordig onder de Voedsel- en Warenautoriteit valt, al jaren met deze materie bezig.

Een recent initiatief van het TIE is het Signaleringsproject Exoten. In dit project staan de vrijwillige waarnemers centraal. De bedoeling is hen enthousiast te maken om meldingen door te geven via de bekende kanalen van Waarneming.nl en Telmee.nl. Een eerste nieuwsbrief van dit Signaleringsproject verscheen eind juni 2012 en is via www.ravon.nl te lezen. Een groot aantal verschillende organisaties werkt hierbij samen: alle Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), verenigd in het VOFF, Waarneming.nl, de Gegevensautoriteit Natuur (nationale Databank voor Flora en Fauna), de KNNV Sportvisserij Nederland en het Team Invasieve Exoten.

In de eerste nieuwsbrief valt een aantal zeer informatieve stukken van specialisten over nieuwe soorten te lezen. Wie kent bijvoorbeeld de Japanse druipzakpijp? Dit is een zakpijp die al in 1991 voor het eerst werd gesignaleerd en sindsdien aan een gestage opmars bezig is. Inge van Lente van Stichting Anemoon schrijft hierover. Andere bijdragen zijn die van Laurens Sparrius over het Gaaf kantmos, Jinze Noordijk over de Argentijnse mier en het Spookdraaigatje en ook over de Noord-Amerikaanse Rosse stekelstaart (eend) door Menno Hornman van SOVON. Van harte aanbevolen.

De redactie van Twirre wil ook graag aandacht besteden aan de Friese waarnemingen van exoten, waarbij ik hier graag voor de planten de aftrap wil geven.

De bedoeling is daarbij vooral ook andere lezers te informeren over de botanische kenmerken en wat er mogelijk bekend is over de ecologie van de nieuwkomer, zodat de plantenliefhebber de soorten makkelijker thuis kan brengen voordat hij de vindplaats via FLORON of Waarneming.nl dan wel Telmee.nl doorgeeft.

Hoe stellen wij ons dat praktisch voor? Het mooiste zou zijn wanneer de fjildminsken van Twirre zelf een voorstel doen voor een te bespreken soort. Onlangs ontving ik bijvoorbeeld heel mooie foto's van de Watercrassula van Harrie Bosma.

1. Over zo'n nieuwe waterplant is dan een stuk te schrijven waarin de soort even wordt voorgesteld: dus hoe ziet deze er uit, tot welke familie behoort de plant?

Hierbij is een duidelijke foto dan wel tekening van erg groot belang!

2. Vervolgens: waar vond u/je deze plant en in welk biotoop? Wanneer er meer bekend is over de verspreiding kan dit worden gemeld.

3. Erg nuttig is ook kennis over het biotoop waaruit de soort oorspronkelijk afkomstig is: welke ecologische eisen stelt de soort aan diens omgeving? Aangevuld met kennis over verspreidingsmogelijkheden komt zo een redelijk compleet beeld van de soort tot stand.

4. Ook is het natuurlijk interessant of de soort een probleem vormt en zo ja, waarom dan wel en welke ideeën er bestaan om eventueel de soort in diens verspreiding te beknotten als dit al kan.

Deze opsomming zal lang niet altijd te maken zijn, maar biedt een kapstok om een verhaal aan op te hangen. Vanzelfsprekend zal ik de mensen die iets willen schrijven inhoudelijk en redactioneel ondersteunen.

Eerste doel van de stukjes is vooral dat de lezers van Twirre de nieuwkomer leren kennen en bij een volgend veldbezoek thuis weten te brengen. Daarom zijn goede scherpe foto's en/of tekeningen zeer gewenst.

Na het artikel over de Grote waternavel (Twirre jaargang 21, 2010) vragen we nu graag aan de Friese Floristen bijdragen voor deze rubriek. Ze kunnen worden gestuurd naar het redactieadres of rechtstreeks naar Henk Jansen van Buro Elodea uit Boornbergum (info@elodea.org). Ook papieren bijdrages naar de Skeanewei 12, 9212 VC Boornbergum zijn meer dan welkom.

Henk Jansen

Wilt u de landelijke nieuwsbrief digitaal ontvangen, meldt u dan aan via www.ravon.nl/nieuwsbriefexoten